

Številka: 622-3/2013-5
Datum: 5. 3. 2013

k 6. točki 24. seje MS MOL

MOL, Mestni svet, tu

**AMANDMAJI k Predlogu Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-
Metodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena**

1. AMANDMA

Naslov akta »ODLOK o razglasitvi arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena« se spremeni tako, da se glasi:

»ODLOK

**o spremembah in dopolnitvah Odloka o razglasitvi arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah
za kulturni in zgodovinski spomenik«**

Obrazložitev:

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije je za razglasitev »Arheološkega najdišča Vodnikov trg« za kulturni spomenik lokalnega pomena prvič dne 26. 10. 2012 in nazadnje dne 10. 01. 2013 skladno z 12. členom ZVKD posredoval na Obrazcu Ministrstva za kulturo MK.KS.2011.2 gradivo »Obvezni elementi predloga sprememb in dopolnitev *Odloka o razglasitvi arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah za kulturni in zgodovinski spomenik (Ur.l. RS, št. 46/1990)*« in ne gradivo za potrebe samostojnega akta »za razglasitev arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena«, kakor je napačno navedeno med Razlogi in cilji obrazložitve osnutka odloka z dne 5. 2. 2013.

Citiranje »lokalnega pomena« v naslovu je nepotrebno, saj je lokalni pomen spomenika zagotovljen že s samo razglasitvijo s strani »predstavnškega organa pokrajine ali občine« - glej 13.(1) člen ZVKD.

Citiranje Ciril-Metodovega trga v naslovu akta nima osnove ne v aktu samem, ne v gradivih ZVKDS, ne v prostorsko orientiranih informacijskih bazah, ne v stvarnosti sami.

Dr. Uroš Grilc pa je na sami izredni seji obrazložil, da so »Mestne službe v tem predlogu (obveznih elementov sprememb in dopolnitev veljavnega odloka, op. M.J.) ugotovile kar nekaj pomanjkljivosti, ... In ga seveda oblikovali v predlagani osnutek (samostojnega novega, op. J.M.) odloka«, seveda protipravno brez predhodne pisne spremembe Obrazca MK.KS.2011.2 s strani ZVKDS. Pomanjkljivosti se bodo najlažje odpravile v okviru sprememb in dopolnitev veljavnega odloka, zato amandmaji.

2. AMANDMA

Besedilo 1. člena se v celoti spremeni tako, da se glasi.

»Območje 'Ljubljana - Arheološko najdišče Vodnikov trg (EŠD 29702)', z 'Odlokom o začasni razglasitvi Arheološkega najdišča Vodnikov trg v Ljubljani za kulturni spomenik državnega pomena, Ur.l. RS, št. 22/2012-852' začasno razglašeno za spomenik državnega pomena, se po 24. 3. 2013 uvrsti v spomeniško varstveno enoto z visoko ovrednoteno arheološko dediščino lokalnega pomena v okviru Odloka o razglasitvi arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah za kulturni in zgodovinski spomenik, Ur.l. RS, št. 46/1990 (v nadaljnjem besedilu ODLOK).«

Obrazložitev:

Raglasitev enote dediščine »Ljubljana - Arheološko najdišče Vodnikov trg (EŠD 29702)« za samostojni kulturni spomenik lokalnega pomena, izločen iz »arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah« v predlaganem obsegu, bi pomenila destrukcijo enovite kulturne politike Mestne občine Ljubljana na arheološkem področju.

Tudi ZVKDS na Obrazcu MK.KS.2011.2 z dne 10. 01. 2013 kot obvezni element določa V. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ODLOKA (Enoti dediščine imata izjemen kulturni pomen za Mestno občino Ljubljana in posebno kulturno vrednost, saj predstavljajo izrazit dosežek človekove ustvarjalnosti, pomemben del prostora in dediščine v mestu Ljubljana, kot glavnega mesta Slovenije.).

3. AMANDMA

Besedilo 2. člena se nadomesti v celoti, tako da se glasi:

»V 3. členu ODLOKA se besedilo spomeniško varstvene enote 2. dopolni s tretjo in četrto alinejo tako, da se v celoti glasi:

»2. Enoto z visoko ovrednoteno arheološko dediščino, ki se nahaja na območju:

- Foersterjev vrt – parcela št. 20, k.o. 1721 - Gradišče I (kontrolni blok v skladu s priporočili UNE-SCA);

- predel med Aškerčevo, Emonsko cesto, Mirjem in SZ mejo parcel št. 78/13, 78/26, 78/28, 78/30, 78/29 in 78/2, vse k.o. 1720 - Krakovsko predmestje (kontrolni blok v skladu s priporočili UNESCO);

- predel na severo-zahodni meji Krekovega trga, parcele št. 240/4, 240/10 in 240/14, vse k.o. 1727 - Poljansko predmestje, in na vzhodni meji Vodnikovega trga, parceli št. 153/36 in 153/44, obe k.o. 1728 – Ljubljana mesto, delno raziskan in z velikim potencialom arheoloških ostalin severnih mestnih vrat (Samostanska ali Kloštrska vrata) in utrdb vzhodnega obzidja Stare Ljubljane (srednjeveški in renesančni del obzidja, obrambni jarek s sledovi prazgodovinske poselitve, barbakan in dva mostova) za učinkovito prezentacijo prostorskega in arhitekturnega razvoja urbanega tkiva v tem predelu glavnega mesta »in situ« pod tlakom in na površini;

- osrednji predel Vodnikovega trga, parceli št. 153/36 in 153/44, obe k.o. 1728 – Ljubljana mesto, delno raziskan in z velikim potencialom arheoloških ostalin obveznega sakralnega predela srednjeveškega mesta (frančiškanski samostan, samostanska cerkev z dvema kapelama, opuščeno pokopališče) za prezentacijo objektov in strukture cerkvenega predela Stare Ljubljane »in situ« pod tlakom in na površini.«

Obrazložitev:

ZVKDS kot obvezne elemente določa VI. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA (Varovane sestavine Arheološkega najdišča Ljubljana, Vodnikov in Krekov trg so vse arheološke ostaline, to je vse stvari, strukture in vsa kršni sledovi človekovega delovanja na površju in v zemlji, ki so starejši od 100 let.) in določa uvrstitev območja Vodnikovega in Krekovega trga med spomeniško varstvene enote iz 3. člena ODLOKA.

V 3. členu ODLOKA je v 1. točki opredeljena že prezentirana arheološka dediščina, v 2. točki visoko ovrednotena arheološka dediščina, v 3. točki pa dediščina na preostalem območju, kjer arheološki teren še ni v celoti raziskan. Primerna je uvrstitev v 2. točko in sicer ločeno za Obrambni kompleks in Sakralni kompleks, kakor je ZVKDS, OE Ljubljana historično analizirala in valorizirala območje s ciljem priprave strokovnih podlag za njegovo stalno razglasitev v poročilu MIZKŠ št. 327/2001-BV z dne 08.10.2012, in kakor izhaja iz različnih stopenj arheološke raziskanosti in potenciala za prezentacijo »in situ«.

Kontrolni blok v skladu s priporočili UNESCO velja samo za Foersterjev vrt in predel v Krakovskem predmestju, zato je zaznamba tega režima locirana le v 1. in 2. alinejo 2. točke.

4. AMANDMA

Besedilo 3. člena se nadomesti v celoti, tako da se glasi:

»V 8. členu ODLOKA se med drugim in zadnjim odstavkom vstavita nov tretji in nov četrti odstavek, ki se glasita:

'V predelu iz tretje alineje druge točke 3. člena so dopustne samo nadaljnje šibko invazivne arheološke raziskave izključno za potrebe učinkovite prezentacije ostalin poselitve in urbanega tkiva in situ pod tlakom in na površini, vendar ne da bi bil ogrožen Krekov trg kot spomenik oblikovane narave in platane

na njem kot naravne vrednote. Na tej osnovi je na vzhodni meji Vodnikovega trga izjemoma dopustna dozidava k zahodni slepi fasadi Mahrove hiše v enakih višinskih gabaritih, za potrjene ostaline srednjeveškega in renesančnega obzidja v kletni etaži novega objekta pa je obvezna prezentacija snovi in situ.

V predelu iz četrte alineje druge točke 3. člena so dopustne samo nadaljnje šibko invazivne arheološke raziskave izključno za potrebe učinkovite prezentacije ostalin objektov in strukture cerkvenega predela in situ pod tlakom in na površini, vendar ne da bi bil ogrožen divji kostanj na Vodnikovem trgu kot spomenik oblikovane narave in naravna vrednota, ki se v potrjenih tlorskih gabaritih samostana izvajajo v obliki manjših arheoloških testnih izkopov parcialno in zaporedoma, tako da vseskozi ne ovirajo delovanja tržnice na osrednjem delu Vodnikovega trga. Eventualen poseg in tržnična dejavnost pod tlakom sta dopustna samo na delu, ki nima pod tlakom potenciala prezentacije snovi in situ.'

Obrazložitev:

Varstveni režim je operacionalizacija strogega varstvenega režima iz prvega odstavka 8. člena ODLOKA in ima kot prioritetan cilj učinkovito prezentacijo arheoloških ostalin na način prezentacije »snovi in situ« in ne alternativnih posrednih multimedijskih prezentacij, šele podrejeno pa so dopustni posegi in dejavnosti v prostoru, kakor izhaja tudi iz priporočil poročila MIZKŠ št. 327/2001-BV z dne 08.10.2012, da se arheološko najdišče ohranja »bodisi v obstoječem stanju ali dopolni z morebitno prezentacijo«, ohranjenost ostalin pa vsekakor omogoča in osmišlja prezentacijo, »glede na veliko globino arheoloških depozitov in veliko višino ohranjenih zidov bi bila prezentacija pod nivojem sedanjega mestnega tlaka smiselna«, »ostale pa vsaj v obsegu, ki bi omogočal razumevanje celote na mestni površini«.

5. AMANDMA

Pred besedilo 4. člena se vstavi besedilo, ki se glasi:

»V 10. členu ODLOKA se doda nov odstavek, ki se glasi:«

Obrazložitev:

Predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenega soglasja za vse posege (razvojne usmeritve) je zakonska zahteva in diktacija, ki se nanaša na celotni Odlok.

6. AMANDMA

Besedilo 5. člena se nadomesti v celoti, tako da se glasi:

»Obrambni kompleks in sakralni kompleks se v zemljiški knjigi zaznamujeta kot skupna enota dediščine 'Ljubljana – Arheološko najdišče Krekov in Vodnikov trg (EŠD 29702)'.«

Obrazložitev:

Skupna enota dediščine je utemeljena s tem, da gre za povsem jasno »urbanistično konstanto« – cerkveni predel srednjeveškega jedra in obrambni sistem ob severnih mestnih vratih.

7. AMANDMA

V 6. členu se besedilo »Meja spomenika« nadomesti z besedilom:

»Meja enote dediščine iz prejšnjega člena«

Obrazložitev:

Amandma je redakcijskega značaja.

8. AMANDMA

7. člen se črta.

Obrazložitev:

Amandma je redakcijskega značaja.

9. AMANDMA

8. člen se preštevilči v 7. člen.

Obrazložitev:

Amandma je redakcijskega značaja.

Svetniški klub Miha JAZBINŠEK, vodja